

Rechtbank Zeeland-West-Brabant
De president
Mw. Mr. M.W. Koek
Postbus 90110
4800 RA Breda

Datum: 1 juni 2017
Inzake: Ondermijnende criminaliteit
Uw kenmerk:
Ons kenmerk:

Geachte mevrouw Koek,

Op 23 mei 2017 is door uw rechtbank het bericht naar buiten gebracht dat een speciale *Ondermijningskamer* ingericht gaat worden. Hiertoe wordt expertise op het gebied van strafrecht, bestuursrecht en andere expertise gebundeld. Zulks omdat voor de bestrijding van 'ondermijnende criminaliteit' zowel strafrecht als bestuursrecht ingezet wordt.

Deze mededeling heeft mijn aandacht getrokken omdat ik regelmatig procedures voer bij uw rechtbank voor Recreatiepark Fort Oranje B.V. en de heer C.J.M. Engel. Beide (rechts)personen zijn doelwit van het RIEC. Zoals u ongetwijfeld weet, organiseert het RIEC de strijd tegen de 'ondermijnende criminaliteit'.

Vaststaat dat binnen het RIEC afspraken gemaakt zijn om cliënten bestuursrechtelijk, fiscaal en strafrechtelijk aan te pakken. Dit is gebleken uit van het Ministerie van Veiligheid en Justitie ontvangen stukken. De daadwerkelijke afspraken zijn echter onleesbaar gemaakt. De werkwijze van het RIEC wordt gekenmerkt door schimmigheid en ondoorzichtigheid. In bijgaand artikel "Ondermijnende criminaliteit: een hoax?" zijn een aantal van deze bezwaren nader toegelicht.

Aan cliënten is nimmer mededeling gedaan dat zij doelwit zijn van het RIEC noch de reden waarom zij dit zijn. Er is geen strafrechtelijk relevante verdenking tegen cliënten.

In meerdere procedures heb ik de rechtbank verzocht de rechtmatigheid van de handelwijze van het RIEC te toetsen. Ook zijn er meerdere Wob- en inzageverzoeken op grond van de Wbp voorgelegd aan uw rechtbank. De uitkomsten van deze procedures hebben een gemene deler, namelijk dat de rechtbank consistent is in haar weigering om de handelwijze van de deelnemers van het RIEC te toetsen of hen te dwingen tot transparantie. Verder zijn cliënten in nagenoeg alle procedures in het ongelijk gesteld, terwijl het merendeel van deze vonnissen in beroep door de Raad van State vernietigd zijn.

De houding van meerdere rechters tijdens zittingen alsook de inhoud van de vonnissen heeft mij regelmatig doen vermoeden dat er sprake is van een directe samenwerking, instructie dan wel overleg met het RIEC dan wel RIEC-deelnemers. Zo heeft de Belastingkamer zich tijdens de zitting op 8 december 2016 in de behandeling van zaaknummer BRE 16/451 als volgt uitgelaten:

“Misschien dat RIEC-projecten bedoeld zijn om de overheid uit een bepaald onvermogen op te laten treden tegen dingen die wij niet aanvaardbaar vinden als samenleving. Dat is ook duidelijk, dat is onmacht...”

Deze uitlating in reactie op de door mij naar voren gebrachte rechtsstatelijke knelpunten bij de RIEC-aanpak, waaronder het structureel terzijde schuiven van wettelijke regelgeving, is opmerkelijk begripvol voor een rechtbank die tot taak heeft de rechtsstaat te bewaken. Het gaat hier immers over een aanpak die door het openbaar bestuur is georganiseerd zonder een maatschappelijk debat, wettelijke grondslag of parlementaire toetsing. De uitspraak van 9 mei 2017 in deze zaak sluit inhoudelijk aan bij andere door uw rechtbank gewezen uitspraken.

In de aankondiging van de Ondernemingskamer wordt de door het RIEC gebezigde vocabulaire letterlijk overgenomen. Door het inrichten van een Ondernemingskamer en het gebruik van het woord ‘ondermijning’ is er sprake van in ieder geval de schijn dat de onafhankelijkheid van de rechtspraak in het geding is.

Het gebruik van de term ‘ondermijnende criminaliteit’ is namelijk op zichzelf problematisch. Deze term is geïntroduceerd voor politieke doeleinden en kent nauwelijks onderscheidend vermogen. Noch in het Wetboek van Strafrecht, noch in enig buitenland bestaat dit onderscheid. Het is een term die door politiek en openbaar bestuur bewust gekozen is als containerbegrip, om zoveel mogelijk vormen van criminaliteit te kunnen onderbrengen. De term ‘georganiseerde criminaliteit’ wordt vaak als synoniem gebruikt. In het LIEC-convenant is ook over deze term te lezen dat dit bewust om dezelfde redenen gekozen is. Zo vond men ‘georganiseerde misdaad’ te beperkend.

Dat er problemen met de onafhankelijkheid spelen bij uw rechtbank vermoedden cliënten al eerder. Er is nu echter sprake van een objectieve omstandigheid die dit vermoeden bevestigt, namelijk dat de rechtbank de niet onomstreden activiteiten van het openbaar bestuur en het RIEC kennelijk onderschrijft en ondersteunt.

Voor cliënten, als doelwitten van het RIEC, brengt dit met zich mee dat zij hun zaken moeten voorleggen aan een rechtbank waarvan bij de onafhankelijkheid serieuze vraagtekens gesteld moeten worden. Probleem hierbij is dat er geen wettelijke mogelijkheid bestaat om een volledige rechtbank te wraken.

Gaarne ontvang ik uw standpunt met betrekking tot het hiervoor gestelde.

Aangezien een onafhankelijke rechtspraak een van de pijlers van de rechtsstaat is, en gerechtvaardigde twijfel daaraan het vertrouwen ondermijnt, verzoek ik u om overlegging van alle gespreksverslagen, beleidsnota’s en correspondentie, zowel binnen de rechtbank als met externe partijen, met betrekking tot ‘ondermijnende criminaliteit’ en het RIEC.

MR. J. S. POLS

Gaarne vernemende,

Met vriendelijke groet,

Mr. Jeroen S. Pols.